

WSTĘP

W dobie powszechnej digitalizacji zasobów bibliotecznych dawna książka jako materialne świadectwo wielowiekowej tradycji czytelniczej i świadek zmieniających się uwarunkowań historycznych znów staje się przedmiotem badań. Książki opowiadają dzieje, wykraczające daleko poza zebrane w nich teksty. Przetrwały tu ślady ich dawnych właścicieli i zmiennych zainteresowań zarówno tekstami jak i faktem posiadania książek. Dotyczy to zwłaszcza ksiąg oderwanych od pierwotnych kolekcji, które w efekcie zmian wyznaniowych, politycznych i gospodarczych oraz wskutek procesów sekularyzacji czy też działań wojennych trafiły do nowych księgozbiorów.

Fascynującym przykładem takiego ‘nowego’ zbioru, powstałego z rozproszonych kolekcji o burzliwej historii, są germanika, tj. niemieckojęzyczne starodruki z XVI wieku, znajdujące się w zasobach łódzkiej Biblioteki Uniwersyteckiej. Ich zewidencjonowaniu posłużył projekt, zrealizowany dzięki udzielonemu w okresie 2016–18 wsparciu pełnomocniczki Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów (BKM). To wspólne przedsięwzięcie uczelni w Gießen i Łodzi, związanych od 40 lat partnerską umową o współpracy, zainicjowane i nadzorowane przez Joannę Jabłkowską, zrealizowane zostało przez zespół w składzie: Heinrich Hofmann, Jakub Gortat, Tomasz Ososiński, Sylwia Kostyra, Agata Miźdal-Karmelita i Małgorzata Półrola. Finalizacja projektu nie byłaby możliwa bez ogromnego zaangażowania wszystkich jego autorów, wspaniałomyślności Biblioteki Uniwersyteckiej w Łodzi (zwłaszcza Tomasza Piestrzyńskiego, Doroty Bartnik, Moniki Sulejewicz-Nowiczki i Piotra Lewkowicza) oraz – obok wsparcia BKM – także bez hojnego dofinansowania przez obie uczelnie, szczególnie przez J.M. Rektora i Wydział Filologiczny Uniwersytetu Łódzkiego. Pomyślna realizacja projektu zależała w znacznej mierze również od przychylności Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego, któremu w tym miejscu serdecznie dziękujemy.

Niniejszy tom jako dodatek do wystawy pt. *Unbekannte Schätze. Germanica des 16. Jahrhunderts in der Universitätsbibliothek Lodz* (Łódź i Gießen, 2018/19) ilustruje konkretne efekty pracy zespołu: drukowany katalog biblioteczny z wnikliwym opisem egzemplarzy, wybranych spośród ok. 1300 woluminów omawianego księgozbioru. Mamy nadzieję, że obie publikacje będą impulsem do dalszych badań tych książek jako świadków burzliwej polsko-niemieckiej historii.

Koordynatorki projektu: Cora Dietl, Małgorzata Kubisiak